

לישועתך קויתי

על שולחנו של הגאון המקובל
איש האלקים הרב שמשון חיים בן הרב נחמן מיכאל נחמני ז"ע
מחבר הספרים הקדושים זרע שמשון ותולדות שמשון

פרשת פנחס תשפ"ב | גליון מס' 352

לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום.
והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת
עולם. (במדבר כה יב - יג)

הנה זכה פינחס לקבל שכר כפול ומכופל, עבור קנאתו את קנאת ה'. ראשית, מה שזכה לכהונה, שיהיו הוא וזרעו, משמשים בכהונה ומקריבים קרבנות. ועוד, שהוא חי לעולם. ופינחס זה אליהו, (פרקי דרבי אליעזר פרק מז), אשר יבוא בעתיד, לבשר את ישראל על גאולתם.

ויש ליתן טעם לשבח, לכל פרטי השכר הללו. מה שזכה להימנות הוא וזרעו על מקריבי הקרבנות, זהו במידה כנגד מידה. שכן, אמרו חכמים במדרש (במדבר רבה כא ד), 'השופך דמן של רשעים כאילו הקריב קרבן'. לכן, כנגד מה שהרג את זמרי, זכה לשמש בכהונה ולהקריב קרבנות.

ולפי שהטיל שלום בין ישראל לבין אביהם שבשמים, לכן זכה להיות מלאך מבשר, אשר יבוא באחרית הימים, לעשות שלום בעולם, (ראה ילקוט שמעוני רמז תשעא).

וכנגד מה שערערו עליו השבטים, שאינו נחשב ככהן מיוחס, הראו מן השמים, כי ההיפך הוא הנכון. ולכן לעתיד לבוא, יבוא פינחס זה אליהו, לבשר לישראל על כל המשפחות המיוחסות שהתרחקו, לשוב ולקרבן, (עדיות פרק ח משנה ז, לשיטת רבי יהודה).

והנה, פעמים שהגדולה חוב היא לאדם. כי הלא 'הרבנות מקברת את בעליה', (פסחים פז:). ואם ימות פינחס בקוצר שנים, מחמת עול כהונה הגדולה שעליו, יטעו ויאמרו כי נענש בגלל הריגת זמרי. לכן, ניתן לו בשכרו, שיהיה חי

פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי (במדבר כה יא)

פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי. לפי שהיו השבטים מבזים אותו, הראיתם בן פוטי זה, שפיטם אבי אמו עגלים לעבודת כוכבים, והרג נשיא שבט ישראל. לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן (בכש"י)

שומה עלינו להבין אל נכון, את טענתם של השבטים, 'הראיתם בן פוטי זה, שפיטם אבי אמו עגלים לעבודת כוכבים, והרג נשיא שבט מישראל'. וכי מפני שהיה פינחס מצאצאי גרים, היה צריך להימנע מלקנא את קנאת ה'.

ויש לומר, כי הנה באותה שעה, העמיד משה רבינו הרבה דיינים, כדי לדון את העובדים לפעור, (ראה רש"י לעיל פסוק ו). והיו השבטים סבורים, שאף פינחס הרג את זמרי, מכוחו של אותו מינוי. לכן התרעמו וטענו, הלא 'אין הכל כשרין לדון דיני נפשות'. וכשם שבית דין מנוקים בצדק, כך צריכים להיות מנוקים מכל מום של פגם משפחה, (סנהדרין לו: וברש"י).

אך טענה זו, בטעות יסודה. כי אליבא דאמת, לא פעל פינחס כלל מכה סמכות של דיינות, כי אם מחמת קנאת ה' שבערה בו. וכמו שאמרו (שם פב.), 'הבועל ארמית קנאין פוגעין בו וכו' והבא לימלך אין מורין לו כן'. נמצא איפה, כי כל מי שבערה בקרבו קנאת ה', מוטל היה עליו לפגוע בזמרי, גם אם אינו מיוחס.

(זרע שמשון פרשת פינחס, מאמר א)

לעולם ועד. ואדרבה. תהיה לו הגדולה והרכבות הזו, לחיים ארוכים ולא למוות.

(זרע שמשון פרשת פינחס, מאמר א)

והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם תחת אשר קנא לאלקיו ויכפר על בני ישראל (במדבר כה יג)

מקשים המפרשים, מדוע כפל הפסוק, לשוב ולכתוב את הטעם, 'תחת אשר קנא לאלקיו'. הלא כבר פירש הפסוק לעיל, את טעם שכרו, 'השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם וגו' לכן אמר הנביא נתן לו את בריתי שלום'.

ויש לתרץ, בהקדם מה שיש להקשות, על דברי רש"י שפירש, 'בקנאו את קנאתי וגו' בקצפו את הקצף שהיה לי לקצוף'. הלא ממה נפשך. אם היה צריך הקדוש ברוך הוא לקצוף, מדוע באמת לא קצף. מכך שלא קצף ה', בעל כורחך לומר, שהיתה סיבה כלשהי, אשר מחמתה לא היה ראוי לקצוף. מדוע איפה קצף פינחס.

אלא יבואר, על פי מה שאמרו בגמרא (סנהדרין פב.), 'הבועל ארמית קנאין פוגעין בו. לא פגעו בו קנאין מהו וכו', יכרת ה' לאיש אשר יעשנה ער ועונה מאהלי יעקב ומגיש מנחה לה' צב-אות, (מלאכי ב יב). אם תלמיד חכם הוא, לא יהיה לו ער בחכמים ועונה בתלמידים. אם כהן הוא, לא יהיה לו בן מגיש מנחה לה' צב-אות'.

עונש זה, 'יכרת ה' לאיש אשר יעשנה', היינו להכרית אותו מן העולם. וכן, הקללה שלא יעמדו מזרעו תלמידי חכמים ומקריבי קרבנות - הם הקצף שהיה להקדוש ברוך הוא לקצוף. אולם, על ידי שהקדים פנחס ופגע בזמרי, השיב את החמה מעל בני ישראל. ובנוסף, מנע מזמרי

את העונש, שלא תהיה תקומה לבניו אחריו. והטעם, כי רק אם וכאשר לא יפגעו בו קנאים, עד שיוכרה לבוא לידי 'יכרת ה' לאיש אשר יעשנה', או אז, ייענש גם בהמשך הקללה, 'ער ועונה מאהלי יעקב'. ברם, אחר שנפגע על ידי קנאים ולא הוזקק להגיע לכרת בידי שמים, שוב לא ייענשו עמו גם בניו, כי 'אם יש דין למטה אין דין למעלה', (דברים רבה ה ה).

כנגד שני דברים אלו, זכה פינחס אף הוא, לשתי מתנות. כנגד מה שמיהר להרוג את זמרי, והשיב את חמת ה' מבני ישראל, זכה לחיות חיים נצחיים. וזה 'הנני נותן לו את בריתי שלום', היינו חיי נצח.

ובשביל שהועיל לזרעו של זמרי, זכה שניתנה לו ולזרעו אחריו, ברית כהונת עולם, היינו הכהונה הגדולה. שהכהנים הגדולים, יהיו מזרעו של פינחס. וממילא, גם יהיו תלמידי חכמים. כמו שנאמר על הכהן הגדול (מלאכי ב ז), 'כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו'.

לכן חזר הכתוב לומר שוב, 'תחת אשר קנא לאלקיו'. ללמדנו, כי בזכות שקצף פינחס את הקצף שהיה לה' לקצוף, זכה שיתמנו הוא וזרעו אחריו, לכהנים גדולים. כלומר, לא זו בלבד, שזכה לעצם הכהונה, וכמו שאמרו חז"ל 'לא נתכהן פנחס עד שהרגו לזמרי'. אלא הוסיף וזכה, להיות הוא ובניו כהנים גדולים. זאת, בשכר שהועיל לצאצאיו של זמרי וכו"ל.

והוסיף הכתוב לומר, 'ויכפר על בני ישראל', כי גם זה טעם, למה שזכה בכהונה הגדולה, לו ולזרעו. שכן, תחת אשר כיפר פינחס על בני ישראל, זכה אשר עיקר הכפרה, הלא היא כפרת יום הכיפורים, תיעשה על ידיו ועל ידי הכהנים הגדולים מזרעו.

טוב שמוע

בחסדי השם ניתן להשיג את הספר 'זרע שמשון המפואר' לקט אמרים נבחרים לחומש דברים ומגילות קינות וקהלה. בירושלים: 05832-80300, בבני ברק: 05484-69674, ברכסים 05484-37960, בשאר הארץ: 05276-97791

להארות משוב וכן לקבלת העלון במייל lk0772027554@gmail.com